

Sygn. akt VIII Gz 89/16

POSTANOWIENIE

Dnia 4 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 4 maja 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko „Biuro (...) i Spółka” spółce jawnej w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie XI GC 185/15 w przedmiocie zwolnienia od kosztów postępowania apelacyjnego

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Pozwana spółka wraz z apelacją złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania apelacyjnego wskazując, iż nie posiada dostatecznych środków na poniesienie opłaty sądowej od apelacji, albowiem od pewnego czasu nie osiąga zysków z prowadzonej działalności gospodarczej i musi znacznie ograniczać koszty związane z prowadzeniem tej działalności. Wskazała nadto, że stara się w pierwszej kolejności wykonywać swoje zobowiązania i ograniczać koszty, m.in. dlatego dokonała zmiany siedziby na tańszą i generującą mniejsze koszty, jednakże jej sytuacja nie poprawiła się. Podniosła również, że w przypadku niezwolnienia od kosztów w postaci opłaty od apelacji nie będzie ona w stanie wykonać jednego z bieżących zobowiązań. Wskazała też, że nie posiada majątku, który mogłaby spieniężyć i przeznaczyć na uiszczenie opłaty od apelacji. Pozwana nie przedstawiła przy tym żadnych dowodów pozwalających udowodnić podniesione przez nią twierdzenia.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie XI GC 185/15 oddalił wniosek pozwanej spółki o zwolnienie od kosztów sądowych. W uzasadnieniu jako podstawę orzekania w przedmiocie zwolnienia od kosztów osoby prawnej wskazał art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025). Wskazał również, że pozwana nie wykazała, iż nie ma dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Nadto zauważył, że pozwana spółka ograniczyła się jedynie do twierdzeń i nie przedstawiła żadnych dowodów na ich poparcie. Wobec niewykazania przesłanek z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty sądowej od apelacji.

Pozwana złożyła dnia 22 lutego 2016 roku zażalenie na wskazane postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania. Wobec zaskarżonego postanowienia sformułowała zarzut naruszenia art. 130 § 1 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwana nie

dołączając do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jakichkolwiek dokumentów w niniejszej sprawie, powinna zostać wezwana do usunięcia braków formalnych złożonego wniosku.

W uzasadnieniu zażalenia pozwana podnosiła, że omyłkowo nie załączyła do apelacji dowodów potwierdzających jej złą sytuację finansową. W tej sytuacji powinna być wezwana do złożenia dokumentów potwierdzających jej złą sytuację na podstawie art. 130 k.p.c..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na oddalenie.

Zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, reguluje art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który stanowi, że sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Osoba prawna, czy też jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, a wyposażona w zdolność prawną, ubiegająca się o zwolnienie jej od kosztów sądowych powinna wykazać, stosownie do art. 232 k.p.c., że nie ma środków na ich poniesienie. Wykazanie braku posiadania dostatecznych środków na poniesienie kosztów sądowych oznacza konieczność udowodnienia spełnienia tej okoliczności, nie wystarczy więc – jak w przypadku osób fizycznych – samo złożenie oświadczenia. Co więcej, przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów sądowych istotny jest nie tylko stan majątkowy strony w chwili wniesienia wniosku o zwolnienie czy też orzekania o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłatę sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty (por. postanowienie SA w Krakowie z 27 lutego 2013 r., sygn. I ACz 195/13, LEX nr 1344104).

Przepis art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie wskazuje w jaki sposób należy wykazać okoliczności stanowiące przesłankę przyznania zwolnienia od kosztów sądowych, jednak przyjmuje się, że można tego dokonać przedstawiając jakiegokolwiek dokumenty, które pozwalają określić sytuację majątkową strony, np. bilans roczny, sprawozdanie finansowe, wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, deklaracje podatkowe, umowy kredytowe i pisma banku oceniające zdolność kredytową, dokumenty stwierdzające obciążenie nieruchomości hipoteką, a ruchomości zastawem, dokumenty stwierdzające wysokość zobowiązań (por. postanowienie SN z 2 kwietnia 2015 r., sygn. I CZ 31/15, LEX nr 1666014), zaś zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych następuje po dokładnej analizie aktualnej sytuacji materialnej strony, w odniesieniu do konkretnej kwoty, której obowiązek zapłaty wystąpił na danym etapie postępowania (por. postanowienie SA w Rzeszowie z 12 października 2012 r., sygn. I ACz 663/12, Legalis nr 577105).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy uznać za prawidłowe stanowisko wyrażone przez Sąd Rejonowy, że strona nie wykazała, iż nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, w tym kosztów opłaty sądowej od apelacji. W przedmiotowej sprawie brak było bowiem jakichkolwiek dokumentów, które pozwoliłyby na dokonanie analizy jej sytuacji majątkowej.

Poza tym w ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotowe zażalenie, przepis art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie nakłada na Sąd obowiązku wzywania strony do składania dokumentów obrazujących jej sytuację majątkową. To od strony zależy, czy wskazane we wniosku informacje zostaną poparte odpowiednimi dokumentami finansowymi pozwalającymi Sądowi na weryfikację jej twierdzeń.

Pozwana również wywodziła, że brak przedstawienia wraz z apelacją odpowiednich dokumentów na poparcie trudnej sytuacji finansowej wynika z omyłki pozwanej. Podkreślić jednak należy, że również wraz z wniesieniem zażalenia strona pozwana nie naprowadziła, żadnych dowodów, które podważyłyby stanowisko Sądu I instancji.

Brak jest podstaw, aby uznać, że Sąd Rejonowy w sytuacji braku dokumentów winien dokonać wezwania strony do uzupełnienia braków formalnych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE